

Cuna Nazareth

50 ÅR TILLSAMMANS - FÖR BARNENS BÄSTA

UTGIVARE

Emmaus Helsingfors
Emmaus Westervik
Emmaus Åland
U-landsföreningen Svalorna

GRAFISK DESIGN

Mika Aalto-Setälä

Skriften har utgetts med anslag för utvecklingssamarbete från Utrikesministeriet. Redigeringen och ombrytningen har gjorts helt som frivilligarbete.

Pärm: Spanska "hermanitan" (barmhärtighetssystem) Ana Maria del Valle med sina skyddslingar. Bild från Stina Katchadourians album.

Innehåll

- 5 **Förord**
KATRI SIMONEN
- 7 **Hur Cuna Nazareth tog sina första steg**
STINA KATCHADOURIAN
- 12 **Margarita har varit med nästan från början**
HELENA ROSENBLAD
- 15 **Cunas "mamma" berättar**
MARGARITA HERRERA
- 19 **Små steg mot en stor dröm**
MAIJA TALJA
- 22 **Bli fadder!**
- 23 **Presentation av samarbetsparterna**

BILD STINA KATCHADOURIAN IN ALBUMISTA

Omsorg under 50 år.

↑ Den finländska volontären Stina Katchadourian med sin vän El Pescador i början av 1960-talet.

→ Idag får 100 barn dagligen mat på Cuna Nazareth.

BILD AIDA TASKINEN

BILD MAJJA TALJA

Stolt presentatör av produkterna från en verkstad för miljöfostran år 2012.

Förord

Bästa vänner! Här har ni en liten skrift som berättar om partnerskap och arbete för små barn i Peru under ett halvt århundrade. Parterna i samarbetet är daghemsstiftelsen Fundación Cuna Nazareth och finländska Emmausgrupper inklusive U-landsföreningen Svalorna. Ända från början har också modiga volontärer från olika länder varit med. Vi är glada och tacksamma för den mångskiftande resan – och för att den fortsätter. Vi är lyckliga för att ha kunnat ge tusentals barn en god barndom. Kom med på resan in i framtiden. Välkomna!

KATRI SIMONEN
U-LANDSFÖRENINGEN SVALORNA

Ovan: Lumpsamlarnas lastbil med Aline och Pierre Schiettekatte.
Nedan: Möte på Emmaus.

Hur Cuna Nazareth tog sina första steg

- FEMTIO ÅR I BACKSPEGELN

Alla bäckar små rinner ut någonstans. Cuna Nazareth, barnhemmet i Limas slum där jag jobbade som Svala-volonär under det tidiga sextitalet, börjar på flera ställen: i andra världskrigets Lettland, i Uppsala domkyrka och i ett flygplan på väg till Sydamerika.

I Lettland hade tyska och ryska invasioner krossat den unga Irene Svabinskas vardag. Hon levde i månader i ett läger för "displaced persons" där hennes medkänsla för världens olyckligt lottade växte sig stark. Hon blev flygvärdinna och under en resa till Sydamerika träffade hon svensken Clas Herdin. Paret Herdin bosatte sig i Lima och Irene började kallas Sandra. I den svenska kolonin i Lima var Suzanne Sandberg på besök från Sverige. Sandra visade upp armodet i stadens slum för Suzanne.

Suzanne återvände till Sverige, och litet senare satt hon i Uppsala domkyrka och lyssnade på en karismatisk fransk "fattigpräst" vid namn Abbé Pierre som talade om vikten av att unga människor – innan de går in i arbetslivet – får upp ögonen för ojämlikheterna i världen. Suzanne skrev till Sandra i Peru: "vi måste göra nånting." Sandra i Lima kände Padre Protain; 1959 startade de ett daghem, på

Avenida Huaylas i stadsdelen Chorillos. Daghemmet med 120 barn, de fattiga mödrarna, blev ett allt uppslukande projekt för Sandra.

På andra sidan jordklotet hade ett ungt fransk-kanadensiskt par, Aline och Pierre Schiettekatte, skrivit till Abbé Pierre och hört sig för om de kunde arbeta med Emmaus i Indien. De fick ett snabbt svar: Vi har ett oerhört stort behov av hjälp i Peru. Om ingen ögonblickligen reser till Lima och tar över ansvaret för ett daghem i ett slumområde där måste cunan stängas. Aline och Pierre funderade på saken i tre dagars tid och beslöt sig för Lima. Lite senare, den 21.3.1961, anlände min grupp på fem volontärer med lastbåt från Göteborg.

I det följande citerar jag ur mina brev till mamma och pappa i Helsingfors. Det är en diger brevsamling, sparad och varsamt organiserad av mina underbara föräldrar, som jag först nu – femtio år senare – läser igenom.

”Stockholm: Idag skall jag få den sista sprutan på ett sjukhus. I kväll åker vi alltså ned till Göteborg, och efter detta är båtens rutt följande: Oslo, Hamburg, Bremen, Antwerpen. Sen kommer vi över till Curaçao (uttalas Kyrasåå). Nederländska Antillerna, sen Cristobal i Panama kanalen. Sen kommer Buenaventura, och därefter kommer vi ren till Guayaquil. Fyra dagar senare är vi i Callao. Så enkelt går det!”

”Så enkelt går det!” Idag undrar jag vad mina föräldrar tänkte när de läste det här. Deras yngsta dotter hade läst en artikel i Hufvudstadsbladet, skriven av Helga Dyhr, om Föreningen Svalorna i Stockholm som skickade volontärer till Limas slum för att arbeta med fattiga barn. Dottern hade kanske hjärtat på det rätta stället, men ingen erfarenhet av barnvård. Någon spanska talade hon inte heller. Men hon hade skrivit till Svalorna, och blivit antagen. Och föräldrarna hade gett henne sin välsignelse till denna resa, som för dem måste ha tett sig som till världens ände. Och nu var hon alltså på väg, vaccinerad och entusiastisk.

”Igår morse satt jag och försökte skriva brev till er i pose a la Söderhav, med skrivmaskinen på däck och jag iförd simkostym. Det svalkade friska tjugosexgradiga vindar från nordost, vi är inne i passadvindarna nu...”

Verkligheten i Limas förstad Chorillos skulle snabbt suddas ut söderhavsidyllen på lastbåten, men entusiasmen fanns kvar. Jag jobbade på spädbarnsavdelningen med fyrtio bebisar upp till två år. Spanskan började löpa, volontärerna sammansvetsades till en liten ”comunidad”.

”Åtta går jag till cunan, sätter ut ett bord och en stol och sen skall alla som kommer prickas in. Endel av mammorna betalar en sol (det peruanska myntet) per dag för sitt barn, den skall man också pricka för, och sen skall man höra på med kännarmin när mamman berättar om barnets krämpor. Det är fasligt att veta så litet, men det kommer ju alltid en doktor som man kan konsultera med.”

”Sen skall medicinerna delas ut, det gör jag. Sen skall maten tas ut från förrådet till köket för att det allt skall vara klart till klockan tolv. Det gör jag också. Så skall tuttblaskor med olika blandningar till tjugo tuttbarn blandas och delas ut till klockan tio-tiden, det är också min uppgift. Ibland vet man inte åt vilket håll man springer!”

”Av alla ungarna är det bara Pescadoren, min stora vän och kumpan, som kan äta själv. (Pescador betyder fiskare, han säger att hans pappa är fiskare med en min som trotsar all beskrivning, han kunde minst vara president med den minen!). Men jag håller det hemligt att han äter själv, annars tar de honom till avdelningen för större barn, till Nidon, och då är det jag som får ledsamt.”

”Sen blir det tid för middag för oss alla, vid halv sju-tiden. Då ventileras dagens händelser, mest att berätta har kanske ’visitadororna’ som går omkring i familjerna och hälsar på. Två kvällar i veckan har vi möte. Torsdag med Padre Protain, fredag först hela personalen och sen mammorna. Då brukar allas vår señora Sandra... komma ut hit, och det blir festligt bara genom hennes närvaro.”

”Annars gör man ju inte så mycket på kvällen sedan mera, kvällen går snabbt och man lägger sig ju gärna rätt tidigt. Men inte kan jag säga att jag direkt stupar i säng, alls. Det går nog bra, allting, om man hålls frisk. Sköt om er och vet att jag är lycklig!”

BILD ANJA MÄNTYNE

BILD MAIJA TALJA

BILD MAIJA TALJA

En plats på Cuna Nazareth betyder att barnet får tillbringa en stor del av sin dag på ett ställe som erbjuder trygghet och möjlighet att växa upp i fred under den avgörande barndomstiden.

Cheferna för Cuna
Carmen Santa Cruz,
Cecilia Olivos Aguero,
Margarita Herrera och
Sara Vargas Machuca
år 2007.

Margarita har varit med nästan från början

Margarita Herrera började arbeta vid daghemmet Cuna Nazareth år 1965 då hon var 18 år. Efter en vecka tänkte hon sluta, men hon blev övertalad att stanna kvar. Sex år senare blev hon chef för hela verksamheten.

Cuna Nazareth inledde sin verksamhet år 1962. Till en början sköttes verksamheten av utländska volontärer, främst från Svalorna i Sverige och Finland. 1970 stiftades en lag enligt vilken peruaner skulle fungera som chefer för utländska biståndsprojekt i Peru. Sedan dess har Cuna Nazareth främst arbetat med peruansk personal.

Margarita Herrera anser att arbetet vid cunan började fungera bättre när peruanerna tog över ledningen.

– Volontärerna var så solidariska med de fattiga. Det är inte bra för människorna. De måste lära sig att de inte bara ska få, de måste också ge.

Hon nämner bland annat att då det delades ut kläder kunde det komma tio personer från en och samma familj och roffa åt sig så

mycket som möjligt. I dag är allting mycket välorganiserat och kontrollerat då kläder delas ut. I början fick alla barn som önskade komma till cunan. I dag väljs barnen ut med omsorg. Fattiga familjer fick också pengar, till exempel för att bygga hus, utan att det krävdes någonting av dem i gengäld. Margarita Herrera säger att folk hade svårt att uppskatta att de fick saker när de inte själva behövde ge någonting för det.

SAMARBETE MED EMMAUS

Den peruanska personalen kände däremot väl till det egna samhället och arbetet vid cunan förändrades en del. 1971 blev Cuna Nazareth en stiftelse och då förlorades också kontakten med Emmaus. Det var först i mitten av 1980-talet som Cuna Nazareth på nytt upptog kontakten med Emmaus. Strax efter det inbjöds Cuna att bli medlem i Emmaus International och den regionala Emaús América Latina. 1993 bildades Federación Emaús Perú, där Margarita Herrera är styrelsemedlem.

Klädinsamlingen vid Cuna Nazareth har existerat sedan början av 1990-talet. Klädförsändelserna kom igång efter ett besök som Margarita och hennes man Carlos Herrera gjorde till Emmaus Westervik år 1989. Där såg de en container som var på väg till ett annat projekt i Peru. Carlos frågade varför Westervik inte sände laster till Cuna. ”För att ingen har frågat”, blev svaret. Efter den resan åkte Margarita Herrera hem till Lima för att förbereda mottagningen. Det var också i det skedet som Emmaus-Åland började med sina försändelser till Cuna Nazareth.

EKONOMISKT STÖD

Innan klädförsändelserna kom i gång fick Cuna endast ekonomiskt stöd av Svalorna i Sverige och Finland. Då ordnades i stället olika aktiviteter för att få in pengar till verksamheten.

Margarita Herrera säger att hon är nöjd med verksamheten vid Cuna Nazareth, men det finns saker som hon skulle vilja utveckla.

– Vi gör vad vi kan med barnen, men vi gör inte tillräckligt med

föräldrarna. Vi borde söka orsaken till problemen. Om barnen har problem, beror det oftast på problem i familjen.

Många av barnen kommer från trasiga familjer och det finns problem med familjevåld, incest, alkoholism och mycket annat.

VILL ARBETA MED HELA FAMILJEN

En av Margarita Herreras drömmar är att kunna arbeta mera med hela familjerna. Hon skulle vilja upprätthålla kontakten till barnen också efter att de har börjat skolan, till exempel så att de kunde ha någon sorts eftermiddagsverksamhet vid cunan.

Margarita Herrera skulle också gärna se att verksamheten ytterligare flyttar ut till de områden av staden där behoven är störst. Hon skulle vilja öppna en ny cuna i någon fattig stadsdel. Eftersom Cuna Nazareth ligger i ett medelklassområde funderar Margarita Herrera på om det där skulle erbjudas dagvård till barn från familjer som har råd att betala. De pengar som kommer in skulle sedan kunna användas till verksamhet för fattiga barn i de områden där behovet är störst.

– Vi har 38 års erfarenhet som vi borde föra vidare. Varför inte använda den erfarenheten till att fortsätta med flera cunor i andra stadsdelar, frågar sig Margarita Herrera.

Intervjun gjordes i december 2000 då Helena Rosenblad och Margareta Flink från Emmaus Åland besökte Cuna Nazareth.

BILD AJJA TASKINEN

På hembesök.

MARGARITA HERRERA

Cunas ”mamma” berättar

Min far var gruvarbetare i bergsstaden Cerro de Pasco som dominerades av amerikanska gruvbolag. Vi var fem barn i familjen, jag var det tredje. Vårt liv präglades av osäkerhet. Mest av allt minns jag min far – han var en ovanligt varmhjärtad, ärlig, enkel och ödmjuk människa, som alltid hjälpte andra. Han stod inte ut med att se mödrar och barn leva på gatan. Han gav dem alltid mat och kläder och ibland bjöd han dem till och med att bo hos oss. Min mor accepterade situationen och vi barn lärde oss pappas förhållnings-sätt. Tyvärr dog min far redan som 38-åring och därför skickades jag för att gå i skola och bo hos min morbror i Chorillos i Lima.

Efter skolgången arbetade jag bl.a. på en sötsaksfabrik. En gång berättade min morbror att Emmaus sökte unga flickor som medhjälpare i daghemmet Cuna Nazareth. Det var år 1965 och i cunan, som upprätthölls av Emmaus i Peru, sköttes cirka 200 barn, från några månader gamla till tioåringar. Medarbetarna på daghemmet var alla utländska volontärer, som hade kommit från sina hemländer – Finland och Sverige – för att göra en social insats i Peru. De visade stor kärlek i sitt arbete. Det var inte svårt för mig att passa in i skaran, redan på grund av fars exempel. Den stora tillfredsstäl-

lelsen över att kunna hjälpa barn uppvägde väl att lönen för arbetet var minimal.

Jag gjorde allt, från att bada barnen, tvätta kläder och sköta trädgården till att leka med barnen och ge dem sjukvård. Det bästa var att ta hand om de allra minsta.

År 1967 gifte jag mig, med en finländsk volontär som vittne. Inom kort födde jag min första dotter och sedan min andra. Jag fortsatte ändå arbeta på Cuna Nazareth och mina barn växte upp där.

Vid samma tid for de utlänningar som hade svarat för verksamheten bort. Till min stora förvåning bad man mig bli verksamhetsledare för Cuna Nazareth. Jag hade två små barn, daghemmet var en stor institution. Jag diskuterade saken med min make. Han uppmuntrade mig. Efter att ha tänkt grundligt igenom det hela accepterade jag på det villkoret att någon annan skulle sköta bokföringen. Mitt nya arbete började år 1971.

År 1974 föddes mitt tredje barn, en son. Direktionen ville inte att jag skulle lämna arbetet, så jag fortsatte i uppgiften till år 2002, då jag gick i pension och flyttade till min äldsta dotter i Kanada. År 2006 dog hon och efter denna den största sorgen i mitt liv har jag igen stadigvarande bott i Peru och hjälper fortfarande Cuna Nazareth i administrativa och andra ärenden.

JORDBÄVNINGEN

Ända från början har Cuna Nazareth verkat i utrymmen som ägs av kommunen Chorillos. Avtalet har förnyats vart femte år och det har alltid lett till kaos. – Efter många skiften lyckades vi år 2007 få utrymmena i stiftelsen Cuna Nazareths namn samt rätt att utnyttja dem. År 2012 var vi ändå igen i den situationen att borgmästaren i området försökte förneka vår nyttjanderätt och stämde de tillståndsbeviljande myndigheterna och Cuna Nazareth inför rätta. Vi har blivit tvungna att anställa en advokat. Det har varit en tung period.

År 1983 lovade undervisningsministeriet betala lönerna för fem lärare och tre medhjälpare vid Cuna Nazareth samt kostnaderna för kansli, städning och el. Det var till så stor hjälp för oss att vi kun-

de öppna två nya daghem i utkanterna av Chorillos. Santa Teresa de Villa fungerade från 1997 till 2007, då det förstördes av jordbävningen. Cuna Delicias de Villa startade 2001. År 2010 drog ministeriet in sitt stöd och det ledde till att Cuna Delicias måste stängas. Nu har vi igen ett avtal med undervisningsministeriet. De har sänt oss några medhjälpare och i fjol fick vi en lärare. I år hoppas vi få tillbaka en lärare till och småningom de övriga lärare vi förlorade.

Många myndigheters likgiltighet för socialt arbete har varit en av de tyngsta sidorna i mitt arbete.

Trots allt har över 8000 barn i de fattigaste områdena i Chorillos fått dagvård i Cuna Nazareths daghem under Cuna Nazareths 50-åriga existens. Nu har vi också börjat en ny verksamhetsform, en traperia eller återvinningscentral, med ett gott medarbetarteam och i samarbete med Svalorna och Emmausgrupperna i Finland. Det är ett viktigt steg mot självförsörjning.

Hälsningar och hjärtligt tack till våra samarbetsparter i Finland!

Margarita Herrera

BILD MAIJU KORPELA

William, Rocío och Junior, studerande på traperians första kurs, och medarbetaren Manuel.

Försäljningsdag i återvinningscentralen i Pachacamac.

Möbler repareras i träverkstaden.

Små steg mot en stor dröm

Ett nytt samarbetsprojekt mellan Emmaus Helsingfors, Emmaus Westervik, Emmaus Åland, U-landsföreningen Svalorna och Fundación Cuna Nazareth, en traperia eller återvinningscentral som ger yrkesutbildning, startades i april 2012.

Då man stiger ur bilen i Santa Anita i Pachacamac kunde man redan tro sig vara utanför Lima. Den torra och sandiga stadsdelen ligger cirka 40 kilometer från Limas centrum och ser ut som en sömning by. De långa avstånden har gjort det svårare att nå målen för traperia-projektet, men man lyckades inte hitta någon lämplig tomt på närmare håll. Inledningen av återvinningsverksamheten fördröjdes också av byråkrati i anslutning till byggnadsloven och fördröjd finansiering.

Så småningom har verksamheten dock kommit igång på ett lovande sätt. I början av april 2012 inledde den första gruppen på sex studerande sina studier i metall- och träverkstäderna. Onsdagar

och söndagar hålls en försäljning, Bazar Solidario, där man säljer varor som har sänts från Frankrike och Åland och produkter som har reparerats i verkstäderna. Kunskap om återvinningscentralen börjar spridas och centralen får varje vecka ta emot varu- och materialdonationer. Man får också intäkter genom att sälja vidare återvinningsmaterial som metall, papper och plast.

HANDLING FÖR MILJÖN

Miljövård är en viktig del av återvinningscentralens vardag. Det finns ett stort behov av ökad miljömedvetenhet i Santa Anita, eftersom miljön i omgivningen inte är särskilt bra. Avfallshanteringen fungerar sporadiskt och jordmånen är torr och salt. Det finns mycket att förbättra med infrastrukturen, det är inte självklart att man har tillgång till el och vatten. Återvinningscentralen kopplades till elnätet först i oktober. Före det drogs elen från ett grannhus med kablar över gårdar och en väg.

Rocio Ávila är 18 år och arbetar i träverkstaden. Han anser att studierna inspirerar till kreativt återbruk av material. Mycket få saker är sist och slutligen onödiga, det mesta kan igen göras användbart med litet besvär och fantasi. I träverkstaden har man hittills reparerat stolar, bord och inredningsartiklar. Ávila berättar också att hon har lärt sig konsumera ansvarigt på centralen.

Återvinningscentralen samarbetar med lokalförvaltningen i fråga om miljövård. De studerande har till exempel deltagit i att sätta i stånd en naturstig och i en besökskampanj. Sedan april 2012 har en spansk utbyteselev, Ainara Oroso, arbetat vid återvinningscentralen, där han bl.a har hållit miljölektioner.

LYCKA ATT ARBETA I BÄSTA SÄLLSKAP

Utöver yrkesutbildningen erbjuds de studerande undervisning som hjälper dem att behärska sina liv och växa mentalt. Verkstäderna leds av utbildningsplaneraren Orieta Carrasco. Hela projektet leds av José "Pepe" Gonzáles, som också har besökt och arbetat i Emmausgrupperna i Finland.

Junior García Rivera är 17 år och arbetar i metallverkstaden. Han berättar att han har lärt sig respektera sig själv och känna sina rättigheter. Han fick kännedom om yrkesutbildningen vid återvinningscentralen av Orieta Carrasco. Innan Rivera började studera arbetade han som mototaxichaufför. Carrasco berättade om verkstäderna, då hon åkte med honom. Rivera, som är intresserad av metallarbete och själv reparerar sin mototaxi, beslöt söka till utbildningen.

Arvet från Emmausrörelsen märks i återvinningscentralen genom att man betonar det sociala i arbetet. Centralens dörrar är öppna för alla och alla hälsas välkomna. Utöver yrkesutbildningen erbjuds de unga en miljö där man försöker stärka deras bästa sidor. På frågan vad som är bäst i studierna svarar alla: människorna. På anslagstavlan står det skrivet: *Det är en lycka och ett privilegium att få arbeta i bästa sällskap.* Det beskriver atmosfären i centralen.

Maija Talja jobbade som volontär på daghemmet och återvinningscentralen mellan september 2012 och mars 2013.

I lära i metallverkstaden.

BILD MAIJA TALJA

Bli fadder!

Genom att bli fadder gör du det möjligt att fortsätta Cuna Nazareths verksamhet. Du kan också ge fadderskap som födelsedagsgåva genom att betala fadderavgiften för ett år i en annan persons namn.

Varje fadder eller faddergrupp förbinder sig att stöda Cuna Nazareth minst ett år. Du kan själv bestämma storleken på summa du betalar i månaden. Till exempel:

- för minimisumman 10 euro får två barn måltider i en månad
- för 20 euro får alla barn mjölk en dag
- 150 euro täcker månadshyran för daghemmet

Alla faddrar får ett månadsbrev två gånger per år och Svalornas medlemstidning likaså två gånger per år.

Om det på platsen finns en finländsk volontär via etvo-volontärprogrammet i Syd ger hon eller han färska rapportet. Många etvo-volontärer har arbetat på Cuna Nazareth via Svalorna.

Betala fadderavgiften till Svalornas konto FI84 5549 6610 0081 99 med referens 35004

Lämna dina uppgifter per e-post till kehityksmaayhdistys.paaskyt@gmail.com, eller tel. 045-138 9062 så sänder vi fadderavtalet per post. Tack!

Planteringstaka med barnen under en trädgårdskampanj.

BILD ANJA MÄNTYENEN

Presentation av samarbetsparterna

Finländska Emmausgrupper har ända sedan starten varit med i Cuna Nazareths verksamhet. Fyra grupper – Emmaus Helsingfors, Emmaus Westervik, Emmaus Åland och U-landsföreningen Svalorna fortsätter som samarbetsparter också för det nya traperia-projektet. Nedan hittar du mera information om de finländska grupperna.

emmaus HELSINGFORS

Backasgatan 54 A, 00510 Helsingfors

KONTOR: tel. +358 45 1388 673

BUTIK: tel. +358 9 6322 33

HEMSIDA: www.emmaushelsinki.fi

emmaus WESTERVIK

Haugesundsvägen 18, 10650 Ekenäs

TEL. +358 19 2412 447

HEMSIDA: www.emmaus-westervik.com

emmaus ÅLAND

Köpmanngatan 11, Pb 85, AX-22101 Mariehamn

KONTOR: tel. +358 18 17069

BUTIK: tel. +358 18 16069

HEMSIDA: www.emmaus.ax

U-landsföreningen Svalorna rf.

Backasgatan 54 A, 00510 Helsingfors

TEL. +358 45 1389 062

HEMSIDA: www.paaskyt.fi

Här har ni en liten skrift som berättar om partnerskap och arbete för små barn i Peru under ett halvt århundrade. Parterna i samarbetet är daghemsstiftelsen Fundación Cuna Nazareth och finländska Emmausgrupper inklusive U-landsföreningen Svalorna.

Ända från början har också modiga volontärer från olika länder varit med. Vi är glada och tacksamma för den mångskiftande resan – och för att den fortsätter. Vi är lyckliga för att ha kunnat ge tusentals barn en god barndom. Kom med på resan in i framtiden.

BILD: ANJA MÄNTYNEN